

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Martini Bonacinæ Vtrivsque Signatvræ Referendarii
Compendium Omnium Operum de Theologia Morali,
omnibusque conscientiæ nodis**

Bonacina, Martino

Coloniæ Agrippinæ

Beneficium, Beneficiarius.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41152

est fallax. 5. Est, si fiat vindicandi honoris divini causa, ut si hæreticus provocet Catholicum, ad declarandum, utrius religio sit vera, quem casum Carthusianus putavit licitum. Ratio est eadem.

Respond. 5. Quibusdam etiam casibus licitum esse duellum. 1. Est ad evitanda graviora mala, ut cum duo exercitus parati sunt pugnare totis agminibus, & inter se conveniunt, ut duo, &c. nam tunc est licitum ex parte ejus, qui justum bellum gerit. Eadem de causa licet ducibus belli id facere, ac etiam regibus, vel principibus licet permittere, ut nobiles, domini, vel milites bello certent. Similiter, si quando ab hoste provocati in bello, milites non parendo efficerent, ut hostis fieret audacior, aut miles contemneretur, vel de victoria aliquid decederet, tunc licitum esset duellum, secundum Navar. 2. Casus est, quando duo ad mortem justè sunt condemnati, & ob bonum commune expediret, alterum vita donari. Et ratio est, quia tunc unus per duellum constituitur quasi minister justitiæ 3 est, si provocatus ad duellum putet se occidendum, nisi acceptet conditionem, nec aliud remedium suppetat evadendi mortem, nisi suscipiat duellum. Et ratio est, quia hoc est tueri se contra invatorem. Ita Navar. Cajetan.

Beneficium, Beneficiarius.

Vide v. *Residentia, Simonia.*

1. Beneficiarius dominium habet non solum bonorum patrimonialium, verum etiam quasi patrimonialium: & etiam fructuum & proventuum beneficii. Per *dominium* intellige facultatem disponendi ad suum libitum suo nomine de re aliqua, modo lege non prohibeatur. *tom. 1. de obligatione beneficiariorum, disp. 4. punct. 1. n. 2. & seq.*

2. Potestne beneficiarius fructus beneficii ad suum libitum expendere, seu tenenturne illos in pios usus erogare? Respond. fructus necessarios ad congruam sustentationem in pios usus erogari posse ad libitum beneficiariorum; sicut possunt bona patrimonialia vel quasi patrimonialia; quamobrem in illis casibus in quibus beneficiarii non tenentur bona patrimonialia vel quasi patrimonialia in opera pia expendere, neque tenentur fructus beneficii sibi ad congruam sustentationem

sustentationem necessarios (secus dicendum de superfluis) in pia opera erogare. *ibid punct. 2. n. 1.*

3. Beneficiarius insumens bona patrimonii in utilitatem Ecclesie, potest tantumdem ex beneficii fructibus insumere, ut voluerit. Item habens patrimonium pingue, non peccat beneficium quo vivat acquirendo, ut patrimonium propinquis aut aliis relinquat. *ibid. num. 5.*

4. Quæres quanta pars fructuum constituenda sit pro congrua beneficiarii sustentatione? Respond. eam partem constituendam esse, quæ ad beneficiarii & ipsius familie sustentationem necessaria judicatur, habita ratione scientiæ & litteraturæ, nobilitatis aut dignitatis, loci, & annonæ copiæ vel inopiæ. *ibid, num. 7.*

5. Beneficiarius qui fructus beneficii suæ sustentationi superfluos non in pios usus, sed in profana opera expendit: v. g. ad ditandos amicos vel consanguineos, graviter peccat; quamquam potest illos juvare, qui vitam ex suo patrimonio commodè & honestè juxta sui status conditionem traducere non possunt; imò potest aliquam partem fructuum sibi necessariam subtrahere, & consanguineis divitibus tradere. Potest quoque non solum alere filios legitimos & spurios ex beneficii fructibus, si non habet aliunde, unde eos alat; verum etiam rationalem dotem trahere filie spurie vel forori, dum aliunde non habet quo illis consulat. *ibid. n. 9. & seq.*

6. Percipiens pensionem ex aliquo beneficio potest ut voluerit dispensare, saltem id quod congruæ sustentationi parè vivendo subtrahit. Similiter Capellanus potest ad libitum expendere acquisita pro celebratione Missarum, pro concionibus, audiendis confessionibus, pro vicariatus officio, aut similibus functionibus, cum hæc sint bona quasi patrimonialia: non potest tamen beneficiarius ad libitum insumere fructus Ecclesie, aut bona, quæ ipse emit ex pecuniis aut nomine Ecclesie. *ibid. n. 17. & seq.*

7. Commendatarius perpetuus alicujus Ecclesie potest de fructibus Commendæ disponere solum prout ceteri beneficiarii; & habentes Abbacias, Prioratus vel Commendas possunt solum disponere pro suo arbitratu de ea parte fructuum, quam parcius vivendo sibi subtraxerunt: secus dicendum de militibus Commendatariis, quales sunt Equites S. Jacobi, Calatravæ, &c. hi enim possunt de fructibus Commendarum liberius & securius disponere. *ibid. num. 22*

& seq.

D 5

8. Bene-

8. Beneficiarius attento jure communi antiquo non potest de beneficii fructibus validè testari & disponere ad causas profanas; potest tamen ex privilegio vel consuetudine pluribus in locis recepta, cum id juri divino vel naturali non adverfetur: imò attenta consuetudine loci, in quo spoliatorum usus non adest, consanguinei validè succedunt ab intestato in ipsis fructibus beneficii. *ibid punct. 3. n. 1. & seq.*

9. Beneficiarius potest non solum validè, sed etiam licitè testari de bonis patrimonialibus, & quasi patrimonialibus, & de fructibus beneficii necessariis ad congruam sui & suæ familia sustentationem, ubi consuetudo invaluit ut beneficiarii testentur; si verò sermo sit de fructibus congruæ sustentationi superfluis, dicendum videtur beneficium non posse licitè de hujusmodi bonis testari. *ibid, num. 4. & 1.*

10. Beneficiarius beneficii fructus superfluos expendens in profanos usus, teneturne ad restitutionem? Respond. non teneri, cum sit illorum dominus: neque etiam à fortiori eum qui fructibus à beneficiario accepit, cum acceptio ipsius non sit magis peccaminosa, quàm traditio beneficiarii. *ibid punct. 4. num. 1. & 2.*

A D D I T I O.

Qui habet beneficium sufficiens ad sustentationem, non potest tuta conscientia alia accipere; quòd si à Papa in eo dispensetur, quis audeat tantæ auctoritatis factum condemnare? aut verò causæ, ob quam est dispensatum, æquitatem discutere? Potest quidem Confessor acquiescere dispensationi Papæ etiam in duobus beneficiis curatis, ipse qui possidet, an debeat, viderit: certè interim dum se putat bene possidere absolvi potest: itemque dum per vicarios bene providet pluribus curatis, etiam si dubitet justa de causa dispensationis, ritè enim possidet dispensante Papa: quamquam nemo non modo curata duo, sed nec simplicia habebit, si unum sufficiat. Quin etiam optandum, ut juxta Panormit doctrin. *c. conquerente de cler. non resid. Papa iis, qui duo habent beneficia, quorum alterum sufficit, alterum adimeret* Vide Nav. *c. 25. n. 125. Toll. 5. c. 81 Syl. beneficium, 4. nu. 4.* ubi de causis pluralitatem excusantibus, Trid. *sess. 24. c. 17. Val 10 3. d. 5. q. 7. p. 2 Lopp. 2 c. 101 fufe differentem. Salen. q. 63. art. 2. cont. 5. Pet. Arag. q. 6 3. art. 2. de just. per vicarios, Cajet. verb. beneficium.*

Episco.

Episcopus non potest dispensare ad duo simplicia, si unum est sufficiens, aut si utrumque requirit residentiam: nec secundum quosdam, ad duo in eadem Ecclesia; quod tamen alii concedunt, si sunt dissimilia officia.

Fu. verb. beneficium, n. 45. Saloñ tamen, l. c. concl. 6. ex Sot. probat, posse Episcopum in minoribus non curatis dispensare iusta de causa.

Ad pluralitatem eorum, quæ in Hispania præstimonialia vocantur, non requiritur dispensatio.

Vide Sot. l. c. concl. 4. Val l. c. assert. 4. Navar l. c. num. 127. P. Arag l. c. pag. 127. Bria q. 89. Trid. l. c. præstimonialia autem sunt beneficia simplicia sine residentia Val P. Arag. l. c.

Dispensatio super pluralitate non valet, si aliquod beneficium in dispensationis petitione tacitum est. Nec valet impetratio beneficii à Papa, vel ejus delegato, si tægetur aliud prius habitum; secus est, si ab ordinario impetretur, vide de præbend. & dig. cap. 6. & clem. 2. de offic. jud. ord. vid. Lop. p. 1. c. 103. Syl. Benefic. § 5. c. 6 si motu lib. 6.

Habens dignitatem, aut personatum, aut curatum beneficium, si alterum tale accipiat, vacat prius ipso jure, quod nisi statim resignet, privatur etiam secundo, c. multa de præbend. Sed id, per sententiam judicis, nec enim se debet ipse privare: imò, nec prius vacat, secundum Innoc. & Andr. nisi à judice moneatur, idque post pacificam secundi possessionem Sunt & quædam alia, quæ excusant, quæ consultò omitto, jam enim sine dispensatione talia non possunt haberi: ubi autem est dispensatum, illis nihil est opus.

Navar. cons. 25. de præb. vid. Par. de resignat. benef.

Habens beneficium curatum suo simplici annexum, non censetur habere curam animarum. At Vicariatus perpetuus Ecclesiæ parochialis, tamquam beneficium curatum habetur.

Habens parochialem, aut hujus vicarium perpetuum, si intra annum à possessione pacifica non sit sacerdos, privatus est ipso jure; nisi justo impedimento excusetur, aut Ecclesia sit collegiata, vel plebania, sub se habens capellanos, vel ille curam per se exercere non tenetur, aut cum illo dispensetur, vid. c. licet de elect. lib. 6.

Poterat quidem Episcopus dispensare studii causa per septem annos; sed debebat ille tamen intra dictum tempus saltem subdiaconatum suscipere, & interim Ecclesiæ per alium providere. Sed post Concil. Tridentin. non est in usu,

cum

cumeo, qui obtinuit beneficium curatum, ex hac causa dispensare. Et ita statuit sacra Congregatio.

Si studium non exerceat, dispensatio nulla est, Navarr. c. 25. n. 118. c. cum ex eo, de elect. lib. 6. cit. à Nav. l. c.

Collatio beneficii curati ante annum vigesimum quintum, saltem inceptum ejus, cui confertur, nulla est.

Vid. Trid. sess. 24. c. 12. Nav. l. c. n. 115.

Collatum alicui beneficium, ejus non fit, antequam consentiat.

Resignatio beneficii in favorem alicujus, non transfert in eum jus, antequam ei à Papa, vel Episcopo detur: itaque potest poenitere qui resignavit, antequam illi detur. Vide Valent. tom. 3. d. 6. q. 16. p. 3. *quasi* 3. ubi & pulchrè de permutatione beneficiorum. Non perditur beneficii possessio per renuntiationem, nisi postquam fuerit per superiorem admittà. Paril. de resign. benefic. lib. 1. q. 5. n. 24. & 25. plurimos affert Doctores, & dicit, esse communem.

Beneficium non perditur ipso facto, ante sententiam, per inhabilitatem supervenientem: ut per homicidium, aut aliud ejusmodi impedimentum.

Vid. Nav. c. 27. n. 2. 51. docentem per supervenientem irregularitatem non amitti beneficium. Lop. p. 2. c. 95. in fin.

Triennio possidens beneficium pacificè, etiam si mala fide, fit ejus dominus, secundum Navar. & reg. de trienn. possess. nec tenetur ostendere titulū; ut declaratur à Concil. Cōgreg.

Navar. in c. accepta de rest. spol. oppos. 8. n. 9. & 10. & cons. 30. de preb. qui cons. 2. de paroch. n. 4. dicit, triennio beneficium possidentem bona fide, facere illud suum, si sine violentia, & simonia obtentum sit. Covarr. autem regul. possessor. p. 2. §. 7. & n. 10. ait non esse tutum in conscientia, qui bona fide, & titulo tolato, obtentum beneficium per triennem possessionem possidet, ibique perpendit reg. de trienn. poss.

Nemo potest sibi beneficium conferre, de excess. pral. c. 3.

Promissio beneficii vacaturi, aut ad id presentatio, nec licet, nec valet, quacumque verborum forma fiat vid. de concession. preb. c. 1. 13. & 16. & lib. 6. eod. tit. 6. detestanda.

Vid. Nav. de spol. cleric. §. 19. n. 5. & c. ne captanda eod. tit.

Collatio beneficii facta per Vicarium revocatum, sed ignorantem revocationem, valet: itemque renuntiatio facta per procuratorem revocatum ante intimationem revocationis illi factam, etiam si is, cui fit renunciato, revocationem sciat,

Obti-

Obtinens beneficium condemnati per errorem, sed secundum allegata, & probata, iuste possidet.

Sententia secundum allegata & probata ferenda est, licet iudex ut vir privatus, crimen falsum esse sciat, Covarr. *lib. 1. var. res. c. 1.* ex communiore etiam Theologorum sententia, ut videre est apud Valent. *tit. 3. d. 5 q. 11 part. 2.* & Azor. *l. 2. c. 17. q. 8.* contra Panorm. Calder. Imol. Angel. Rosel. Adria. &c.

Potest Episcopus cum illegitimo dispensare ad unum beneficium simplex.

Navar. *c. 25. n. 117 de fil. Mol. d. 173.* Si personatus, aut dignitas non sit, & ad minores ordines petatur dispensatio.

Etiam cum in iure dicitur, ut beneficium vacet ipso facto, sine alia monitione, aut declaratione, non privatur quis possessione nisi per iudicem; sed potest interim in conscientia gaudere fructibus; secus est, si dicatur, ut collatio non valeat, ut accidit in simonia.

Sot. *l. 1 q. art. 6.* Covar. *epit. p. 2. c. 6. §. 8.* Molin. *disp. 96.* ita sentit, dum non constet voluisse Papam, nulla expectata sententia, beneficium amitti; at Navar. *c. 23. n. 67. & cap. 25. n. 18.* contrarium tradit: priorem tamen sententiam sequitur opus de datis & promissis. *Corol. 31. n. 41* (secus) Mol. *l. c.*

Cui revalidatur titulus beneficii malè acquisiti, potest recipere fructus à se malè perceptos: fructus enim beneficii vacantis debentur successori: vacabat autem iure, etsi non de facto, beneficium illud, & ipse successor est; nisi aliud habeat constitutio, aut legitima consuetudo.

Navar. *de spol. Cleric. §. 12. n. 4.* Qui initio sine iusto titulo beneficium habuit, perceptos fructus restituere tenetur. Quod si titulus non revalidetur, tria habet remedia. 1. potest cum Camera Apostolica componere. 2. Ecclesie suae. 3. vel successori eos tradere, qui etiam partem remittere potest.

Qui in beneficio malè acquisito fecit debitum officium, potest excusari à fructibus consumptis in vitæ sustentationem, si pauper est.

Vide Covar. *epit. p. 2. c. 6. §. 8. n. 7.*

Qui beneficium obtinuit simulata sanctitate, vel ob turpem causam, non tenetur resignare, nisi esset turpitudine, quæ collationem ipso iure nullam reddere, ut Simonia.

Sot. *l. 9. q. 7. art. col. 9.* alii tamen ajunt, vide Sot. *l. c.* & Mol. *dist. 210.* ubi de eleemosyna.

Clericus in sacris, si contrahat matrimonium, non ideo perdit

perdit beneficium, nec si est in minoribus, & contrahat solum sponsalia de futuro: Sylv. v. beneficium. 3. n. 22. & gl. c. 1. de Cler. conjug. Vide Navar. c. 25. n. 120.

Filius illegitimus non potest habere beneficium in Ecclesia, in qua pater habeat, aut habuit, nec pensionem super patris beneficio. Ex Concil. Trid.

Nav. l. c. n. 117. (Trid.) sess. 25. c. 15.

Nec legitimus potest habere beneficium, quod pater habuit c. constitutus, de fil presb.

Capellania instituta cum conditione, ut detur Sacerdoti, aut incerta familia ei, qui sit sacerdos, potest secundum Navar dari ei, qui non est Sacerdos, modo fiat quam primum Sacerdos.

Capellanus obligatus ad celebrandum potest id per alium facere. Ex Congr. Conc.

Collatio beneficii facta irregulari, suspensò, aut interdicto, nulla est; ideoque solet in collatione dari absolutio à talibus impedimentis.

Vide jura citata à Nav. c. 5. n. 133. Lopez p. 2. c. 93 in fin. etiam excommunicato ignoranti, se talem esse: nam ignorantia non efficit acquisitionis capacitatem Navar. c. 27. n. 172. Si ad Episcopum collatio spectet, dispensare. id. ibid.

Ante decimum quartum inceptum nullus potest beneficium obtinere, nec pensionem, nisi in fundatione beneficii aliter fuisset cautum Ex Trid. Conc. & Conc. congregat. Trid. sess. 23. c. 6. de ref.

Ad dignitatem & personatum, sine cura, requiruntur viginti duo incepti. Ex Trid. Conc. sess. 24. c. 12.

Collatio beneficii, aut Ecclesiasticæ jurisdictionis facta non habenti primam tonsuram, nulla est.

Tol. l. 5. c. 79 Nulla etiã in utroque foro collatio facta indigno. Petr. Navarr l. 2. c. 2. n. 154. de restit. quare perceptos fructus, & damna, ea collatione illata, restituere tenetur. ibid.

Potest Episcopus ex causa cum consensu hæredis dispensare, ut detur beneficium non habenti omnia requisita à fundatore: itemque cum consensu patronatus jus habentis mutare aliquid in institutione beneficii, secundum Navar. conf. 3. de Cler. non resid.

Habens beneficium tenetur intra annum ordinem ad illud requisitum suscipere; quòd si licentiam habeat non suscipiendi ordinem, dicet per capellanum Missas ad quas tenetur, Ex Trid. & Conc. Congr. Intra

Intra annum) cessante iusto impedimento. Trid. *sess.* 22.
6.4. de reform (Trid.) l. c.

Absentes cum licentia causa studii, non recipiunt distributiones quotidianas, *Ex con. Conc.*

Docens publicè scripturam, aut audiens, percipit beneficij fructus absens. Trid. *sess.* 5. c. 1. de reform.

Dare beneficium simplex digno, relicto digniori, non est peccatum mortale, communiter Sot. *lib.* 3. de *justit.* q. 6. ar. 2. fecus si sit curatum, non tamen tenetur, qui dedit, restituere digniori.

Cajet. 2. 2. q. 62. art. 2. Sot. l. 3. q. 6. art. 2. in *fin.* Navarr. tamen *miscell.* 43. de *ora.* id m. putat. Bannes q. 63 art. 2. *dub.* 5. licet ex communi sententia referat, satis esse eligere dignum; probabilius tamen putat, teneri Episcopos digniores eligere. Vide quæ Arag. scribit. l. c. & Val. *inf.* §. 2. §. 3.

Secus) Bannes l. c. *dub.* 3. *concl.* 3. Salon. q. 63. a. 2. *cont.* 3.

Non tamen) Covar. *reg. peccatum* p. 2. § 7. n. 6 Val. *tit.* 3. d. 5. q. 7. p. 2. *dub.* 6. Sot. l. 4. q. 6. art. 3. ad 6. Navar. c. 17. n. 73:

Beneficiatus potest disponere non solum de redditibus beneficij, sed etiam de rebus immobilibus, ex illis suo nomine emptis. Meliorationes autem factæ in bonis Ecclesiæ, ut domo, aut agro, ejus quidem erunt, quamdiu vivit, etsi beneficium relinquat, aut eo per judicem privetur, at in morte erunt Ecclesiæ. Vide de *peccat. Clericor.* c. 5.

Si sit præscripta consuetudo, ut testari possit, (testari enim ex jure non potest, Mol. d. q. 147. Vide Covar. in c. *cum in officio.* de *testam.* n. 5. Nav. *apot.* q. 1. *mon.* 48. 50. Vide quando, & quibus de bonis testari possit, Bonac. *tom.* 1. fol. 1087. nu. 4. §. 5. & *hic* q. 9. *sup.*

Patrimonium Ecclesiastici morientis ab intestato, sine heredibus, dandum suæ Ecclesiæ.

Debita beneficiati solvenda ex bonis, quæ reliquit moriens. Vide *lib.* 6. de *off. ord. cap. present.* quod si non reliquit, quantum opus est, solvet successor in beneficio, si contracta sint pro Ecclesiæ necessitate, aut utilitate, secundum Innocentium. Imò etiam, secundum Hostiensem & Panormitanum, si contracta pro antecessoris necessitate, quod Emmanuel Sa non putat in usu esse, etsi valdè rationabile.

Successor non tenetur præcessoris debita solvere, nisi sint ratione Ecclesiæ contracta, neque ea, si Ecclesia bona habeat ad id statuta, aut populus ex consuetudine ad id teneatur Navar. de *spol. Cler.* §. 10. n. 7.

Fru

Fructus collecti ante mortem beneficiati, vel ei debiti ob servitium, sunt hæredis, quod si nullus sit hæres, sunt succes- foris, vel fortè ex usu Camera Apostolicæ.

Canonicus habens capellam, non recipit distributiones hora, qua Missam celebrat.

Qui post sex menses ab obtento beneficio etiam præsti- monio non impeditus legitime, non recitat officium, non facit fructus suos; sed tenetur dare fabricæ beneficii, vel pau- peribus: omnes quidem totius diei, si totum ejus officium omis- sum, alioquin pro Matutino omisso dimidium pro quavis alia hora sextam partem: idemque est faciendum ei, qui ut Clericus habet pensionem, si non recitat officium B. Mariæ. Ex Bulla Pii V.

Vide Navar. *l. c. n. 123.* Tol. *l. 2. c. 12. n. 6.* Si distributiones dividantur inter eos, qui choro interfuerunt, iis reddendæ. Navar. *l. c.*

Si talis pauper est, potest sibi retinere de consilio confes- soris sec. Navar.

Tol. *l. c.* Navar. *l. c.*

Potest auctoritate Papæ in commutatione beneficiorum fieri compensatio, per pensionem, aut pecuniam pro fructi- bus alterius beneficii majoribus. Vid. Valent. *l. c.*

Resignationes ad favorem ab Episcopo non possunt ad- mitti, sed à Papa admittuntur. Ex Pii V. *Mot. propr. condit.* 1567. & Arra *l. c.*

Papa ubique beneficia conferre potest. Ordinarius de ju- re beneficia sua diocesis, nisi aliud statutum aliquod, aut immemorabilis consuetudo velit. Capitulum de jure, in tri- bus casibus, 1. Cum ordinarius à collatione beneficiorum suspensus est. 2. Cum vacat sedes, & beneficium illud ab Episcopo, & à capitulo conferri solebat. 3. Cum beneficium est de jure patronatus, & vacat sedes.

Accepturus beneficium debet esse 1. Clericus primæ ton- suræ, saltem 2. ex legitimo matrimonio natus. 3. in legitima ætate constitutus. 4. à quocumque Canonico impedimento liber. 5. dignus ratione scientiæ, morum, & aptitudinis. In Episcopo requiritur annus trigessimus inceptus, in curatore animarum vicesimus quintus, ad beneficia simplicia sufficit annus decimus quartus. Habens unum beneficium non po- test aliud habere, sine dispensatione.

Quæres: Quando liceat plura beneficia habere? Pro hoc dantur

Prima reg. In casibus in jure expressis, hoc licet. Antiqua jura in sex casibus, à Toledo relatis, beneficiorum pluralitatem concedebant. Conc. Trid. quatuor statuit casus. 1. *sess. 24. c. 13.* non potest unus plures habere Episcopatus, quamvis redditus exigui sunt, 2. *ibid.* Nemo potest plura habere curata, nec residentiam requirentia, ut sunt, quæ habent jurisdictionem, & chorum. 3. *ead. sess. c. 17.* Nullus deinceps potest habere plura beneficia, etiam simplicia, nec in commendam perpetuam, nisi cum unum ad congruam sustentationem satis non est. 4. *sess. 7. c. 7.* In annexis parochiis ad Canonicatum Episcopus vicarium constituat, cum tertia fructuum parte, nisi id aliquando videatur aliter convenire.

Secunda reg. Qui cum Pontificis dispensatione plura beneficia habet, tutus est in conscientia. In foro tamen exteriori sufficit dispensatio: coram Deo requiritur causa dispensationis, utilitas scilicet vel necessitas Ecclesiæ. Causa tamen sine dispensatione non sufficit.

Tertia reg. Beneficia plura simplicia ante Conc. Trident. habita, retineri modo possunt, in foro exteriori; in foro conscientia requiritur justa causa.

Pensio est jus percipiendi fructus ex alieno beneficio. In beneficio duo sunt, scilicet titulus, id est, dignitas quædam Ecclesiastica ad officium aliquod in Ecclesia ordinata, & jus percipiendi fructus ex bonis Deo dicatis. Qui solum jus habet ad partem fructuum percipiendum, pensionem habet: quæ triplex est, temporalis, spiritualis, media. Prima datur laicis, pro temporis ministerio pro Ecclesia, extra Ecclesiam exhibito. 2. datur ob officium spirituale erga Ecclesiam, 3. datur ob resignationem, vel cessionem beneficii.

Prima non obligat ad preces horarias: potest vendi temporali pretio: pro Ecclesiastico beneficio commutari non potest: per matrimonium non amittitur.

Secunda, non obligat ad horas, sed ad ministerium; non potest vendi, aut redimi, nec dari pro beneficio: & per matrimonium amittitur.

Tertia, obligat ad horas B. Virginis; non potest vendi, aut redimi sine Papæ licentia, non potest cum beneficio commutari: amittitur de jure per matrimonium.

Pensionem exigens, si horas B. Virginis non recitet, tenetur restituere. Azor. *t. 1. lib. 10. c. 14. quest. 12.* Emittere professionem in religione, amittit pensionem. Zech. *de pension. c.*

11. sine litteris Apostolicis, neque exigi, neque solvi potest, vide *Rodriq. part. 2. c. 21.* qui solvit, non expeditis litteris, si moniacus existimatur. *Paris. de consider. benefic. q. 41*

Nullus potest pensionem super bona Ecclesiastica retinere sine Papæ dispensatione, dispensatio autem coram Deo in foro conscientiae non valet, sine iusta causa, quæ in Ecclesiæ utilitatem sit; si enim causa in universalis saltè Ecclesiæ utilitatem non tendat, non est legitima. In jure duæ sunt causæ; Prima, cum duo in iudicio controversantur de beneficio, ne lis in damnum Ecclesiæ, quæ tunc ministro privatur, cedat, tunc, concedente Pontifice, majorem injustitiæ rationem habenti beneficium, alteri pensio dari potest. Secunda, cum commutatur beneficium pinguioris proventus, cum beneficio minùs pingui. Aliæ etiam sunt causæ: 1. ob ministerium aliquod temporale in Ecclesiam exhibitum. 2. ob ministerium spirituale. 3. Ob labores in Ecclesiæ utilitatem exantlatos. 4. ob ministeria erga Ecclesiam exhibenda. 5. ob paupertatem.

Modus in pensionibus servandus est. 1. ne pensio, quæ exigitur, sit ad eò pinguis, ut cum titulo ea pars fructuum non remaneat, quæ congruæ ministri sustentationi non sit satis. 2. ne tot unus pensiones habeat, quæ congruam ejus sustentationem superent; in quo magnus est abusus, & quidam pensionibus abundant, qui ne ad unam quidem justam causam habent.

An tutò in conscientia possit quis plura beneficia retinere, si sine causa legitima obrinuit dispensationem. *Resp.* In foro externo posse retinere, non tamen in foro interno conscientiae, ut docet *D. Thom. quodl. 9 c. 15* & *Soto lib. 3. de just. q. 8. art. 3* Probatur primo; Quia Papa non est dominus, sed dispensator beneficiorum, eique contra voluntatem domini, non potest illa distribuere. 2. Quia *D. Bernard* ita docet *lib. ad Robert. & epist. ad Theobald.*

Quæres: An Confessarius possit absolvere eum, qui sine causa à Papa plura beneficia obtinuit. *Sot. in 4. sent. in materia de beneficiis* refert, se multos novisse, qui soliti sint tales absolvere, modò non nimium in pluralitate beneficiorum excederent. *Cajetan.* quoque putat, eos posse absolvi, qui aliquo modo per vicarium suum præstant Ecclesiis, quarum beneficia obtinent. Quod *Lodovicus* putat, finitè verum ante *Trident.* sed non post. *Cajetan. verò & Angles* in loc. *Theolog.*

log. existimat, post Trident. sententiam Cajet. posse teneri : propterea quod non facile possit judicari, an dispensatio obtenta sit ex causa legitima, an non.

Quæres: Quod si aliquis habens plura beneficia injusta de causa, non agnoscat ea in re in confessione se esse culpabilem, num talem Confessarius tenetur examinare de pluralitate?

Respond. teneri, si ille vel scrupulum sibi faciat aliquem, ob pluralitatem, vel consilium petat à Confessario, vel ex oblivione, & negligentia videtur se non agnoscere culpabilem. Si autem credatur, quod existimet se plura beneficia obtinere legitime, non tenetur illum examinare, ut docet Navar. lib. 1. conf. qu. 20.

Bestialitas.

1. Bestialitas est conjunctio carnalis cum re alterius speciei, ex. g. cum bruto, vel cum dæmone: cum quo fieri potest congressus, vel comparente in forma bruti, vel in forma hominis, vel fœminæ: ob id dicitur fieri vel cum dæmone incubo, vel cum dæmone succubo: & hoc peccatum præter malitiam bestialitatis, habet malitiam superstitionis, imò & fornicationis, si dæmon transferat semen alicujus hominis in vas naturale mulieris, ex quo foetus aliquis generari potest. tom. 1. de iis, qua pertinent ad usum matrim. qu. 4. punct. 12. num. 1. & seq.

2. Peccatum bestialitatis non differt specie pro diversitate belluarum cum quibus perpetratur: unde non est necessarium in confessione exprimere belluam, sed sufficit dicere, se congressum fuisse cum bellua, seu re alterius speciei. Ibid. num. 4.

Bigamia, Bigamii.

Vid. v. Irregularitas, Matrimonium.

1. Bigamia est quædam irregularitas consurgens ex multiplici matrimonio contracto & consummato. Triplex est bigamia: vera, interpretativa, & similitudinaria. tom. 1. de Irregularitate, disp. 7. q. 2. punct. 5. n. 1. & 2.

2. Vera bigamia est, quando quis verè duas uxores legitime duxit & cognovit carnaliter, sive duxerit ante Baptismum, sive post Baptismum. Ibid.

3. Interpretativa est, quando quis revera non contraxit